

เยื่อช่องปากอักเสบเป็นภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่ได้รับการรักษาด้วยรังสีรักษาหรือรังสีรักษาร่วมกับเคมีบำบัด ภาวะนี้สามารถป้องกันหรือลดความรุนแรงได้หากมีการดูแลที่เหมาะสม การศึกษาเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่มารับการรักษาที่ศูนย์มะเร็ง ลำปาง โดยประยุกต์ใช้แนวทางการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ของสมาคมพยาบาลออนแทรีโอ (RNAO, 2002) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่ได้รับการดูแลเพื่อป้องกันการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบตามปกติจำนวน 19 ราย และกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก จำนวน 23 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่ได้รับการรังสีรักษาและหรือได้รับยาเคมีบำบัดที่พัฒนาโดย วราภรณ์ วิภาสวงศ์ (2547) และ 2) แบบประเมินการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบ เครื่องมือที่ใช้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือก่อนการนำไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าภายหลังการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบไปใช้ อุบัติการณ์ของการเกิดภาวะเยื่อช่องปากอักเสบลดลงจากร้อยละ 89.50 เป็นร้อยละ 34.78

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์สามารถส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการพยาบาลและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพต่อไป

Mucositis is a significant complication in head and neck cancer patients who are receiving radiation or combination of radiation and chemotherapy. With the appropriate care, this complication can be prevented or decreased its severity. This operational study aimed to explore the effectiveness of clinical practice guidelines implementation for mucositis prevention among head and neck cancer patients attending services at Lampang Cancer Center. The implementation of clinical practice guidelines model of Registered Nurse Association of Ontario (RNAO, 2002) was applied as a conceptual framework of this study. The subjects of this study included 19 head and neck cancer patients receiving routine care for mucositis prevention and 23 head and neck cancer patients receiving care through clinical practice guidelines for mucositis prevention. The instruments of this study were; 1) Clinical Practice Guidelines for Mucositis Prevention Among Head and Neck Cancer Patients Receiving Radiation or Chemotherapy developed by Wiphassawong (2004) and 2) the Mucositis Assessment Form. The content validity and reliability of the instruments were approved before use in this study. Data were analyzed using descriptive statistics. The result of this study reveal that upon completion of clinical practice guidelines implementation, the mucositis incident rate decreased from 89.50% to 34.78%.

The findings of this study demonstrate that nursing practice base on evidence have an impact on nursing outcomes and lead to quality improvement.